

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 422 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAUGAUS EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043
2 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ**

1. Įstatymo projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – SEAKĮ) 2 straipsnio 43 dalis numato, neblaivumo sąvoką. Minėta įstatymo nuostata apibrėžia normas, nuo kurių transporto priemonių vairuotojai laikomi neblaiviais.

Bendroji norma, t. y. leidžiama asmenų, vairuojančių transporto priemones, iškvėptame ore, kraujyje, šlapime, seilėse ar kituose organizmo skysčiuose leidžiama didžiausia etilo alkoholio koncentracija vairavimo metu yra 0,4 promilės. Kai kuriems vairuotojams nustatytos griežtesnės normos. Pradedantieji vairuotojai, taksi automobilių, mopėdų, motociklų, triračių, lengvųjų keturračių, keturračių, galingųjų keturračių, transporto priemonių, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3,5 t arba kurios turi daugiau kaip 9 sėdimąsias vietas, arba kuriomis vežami pavojingieji kroviniai, vairuotojai laikomi neblaiviais, kai etilo alkoholio koncentracija jų iškvėptame ore, kraujyje, šlapime, seilėse ar kituose organizmo skysčiuose yra daugiau kaip 0 promilių.

Nors taksi automobilių vairuotojams ir transporto priemonių, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3,5 t arba kurios turi daugiau kaip 9 sėdimąsias vietas, arba kuriomis vežami pavojingieji kroviniai, vairuotojams taikomos griežtesnės taisyklės, tačiau įstatymo normoje lieka aiški spraga dėl lengvųjų automobilių, kuriais vežami klientai už atlygį pagal užsakymą.

Remiantis lygiateisiškumo ir proporcingumo principais, tokiems vairuotojams turi būti taikomos analogiškos taisyklės, kaip ir, pavyzdžiui, taksi automobilių vairuotojams. Nes vairuotojo atsakomybė ir pavojus keleiviams yra identiškas, kaip ir kelionės taksi atveju.

Dėl minėtos priežasties atitinkamai Projektais siūloma patikslinti neblaivumo sąvoką SEAKĮ 2 straipsnyje, numatant, jog **lengvųjų automobilių, kuriais vežami keleiviai už atlygį pagal užsakymą, vairuotojai laikomi neblaiviais**, kai etilo alkoholio koncentracija jų iškvėptame ore, kraujyje, šlapime, seilėse ar kituose organizmo skysčiuose yra daugiau kaip 0 promilių.

Nepakeitus SEAKĮ 2 straipsnio 43 dalies, galiojantis teisinis reguliavimas išliktų neproporcingas: kiti keleivius už atlygį (profesionaliai) vežantys vairuotojai būtų toliau diskriminuojami, lyginant su pagal užsakymą keleivius vežančiais vairuotojais. Akivaizdu, kad tam nėra jokio teisinio pagrindo ir taip pažeidžiamas LR Konstitucijoje įtvirtintas asmenų lygiateisiškumo principas. Abiem atvejais keleivių apsauga turi būti vienoda, o profesionaliai veiklą vykdančioms vairuotojams turi būti taikomi vienodi reikalavimai ir atsakomybė.

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 422 straipsnis nustato administracinę atsakomybę neblaiviems transporto priemonių vairuotojams.

Pakeitus SEAKĮ 2 straipsnio 43 dalies reguliavimą, reikia tikslinti ir ANK 422 straipsnio nuostatas, numatant atsakomybę lengvųjų automobilių, kuriais vežami keleiviai už atlygį pagal užsakymą, vairuotojams, kai jie vairuoja transporto priemones būdami neblaivūs.

Tai užtikrintų teisinio reglamentavimo vientisumą, asmenų lygiateisiškumą, nediskriminavimą ir tuo pačiu tinkamą keleivių apsaugą.

2. Įstatymo projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Projektų iniciatorius ir rengėjas - Lietuvos Respublikos Seimo narys Jurgis Razma.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projektuose aptarti teisiniai santykiai.

SEAKĮ šiuo metu taiko griežtesnius reikalavimus (0 promilių) pradedantiems vairuotojams ir vairuotojams profesionalams: taksi automobilių vairuotojams ir transporto priemonių, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3,5 t arba kurios turi daugiau kaip 9 sėdimąsias vietas, arba kuriomis vežami pavojingieji kroviniai.

Tuo tarpu lieka bendroji teisės norma dėl vairuotojų, kurie lengvaisiais automobilių veža keleivius už atlygį pagal užsakymą. Jiems taikoma didesnė leistina blaivumo norma – iki 0,4 promilių.

ANK 422 straipsnyje numatyta atsakomybė neblaiviems vairuotojams sutinkamai su SEAKĮ 2 straipsnio 43 dalyje nurodyta neblaivumo sąvoka.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

SEAKĮ pakeitimo projektu siūloma įvesti griežtesnius reikalavimus (neblaivumo normą) vairuotojams, kurie lengvaisiais automobiliais veža keleivius už atlygį pagal užsakymą. Tokia vairuotojai būtų laikomi neblaiviais, kai etilo alkoholio koncentracija jų iškvėptame ore, kraujyje, šlapime, seilėse ar kituose organizmo skysčiuose yra daugiau kaip 0 promilių (o ne 0,4 promilių, kaip yra taikoma šiuo metu).

ANK pakeitimo projektu siūloma suvienodinti teisinius reikalavimus ir administracinę atsakomybę keleivius vežantiems vairuotojams. Neblaiviems vairuotojams, kurie lengvaisiais automobiliais veža keleivius už atlygį pagal užsakymą, siūloma nustatyti baudą nuo 150 iki 300 EUR. Tokia pati atsakomybė taikoma ir taksi automobilių, mopedų, motociklų, triračių, lengvųjų keturračių, keturračių, galingųjų keturračių, transporto priemonių, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė negu 3,5 t arba kuriose yra daugiau kaip 9 sėdimos vietos, pavojinguosius krovinius vežančių transporto priemonių bei pradedantiems vairuotojams.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus įstatymo projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymai kriminogeninei situacijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymai verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus siūlomus įstatymų projektus, kitų įstatymų keisti nereikės.

9. Ar įstatymo projektai parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir kitų norminių teisės aktų rengimo reikalavimų, atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

10. Ar įstatymo projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Projektai neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis bei Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus įstatymų projektus, įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymų įgyvendinimui, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Papildomų valstybės biudžeto lėšų įstatymų įgyvendinimui nereikės.

13. Įstatymo projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Neeksploatuojamos, negalimos eksploatuoti transporto priemonės..

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia:

Seimo narys

Jurgis Razma